

Titlul preliminar

Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă și principiile fundamentale ale procesului civil

Capitolul I

Domeniul de reglementare al Codului de procedură civilă

Art. 1. Obiectul și scopul Codului de procedură civilă. (1) Codul de procedură civilă, denumit în continuare codul, stabilește regulile de competență și de judecare a cauzelor civile, precum și cele de executare a hotărârilor instanțelor și a altor titluri executorii, în scopul îndeplinirii justiției în materie civilă.

(2) În îndeplinirea justiției, instanțele judecătorești îndeplinesc un serviciu de interes public, asigurând respectarea ordinii de drept, a libertăților fundamentale, a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și persoanelor juridice, aplicarea legii și garantarea supremației acesteia.

Art. 2. Aplicabilitatea generală a Codului de procedură civilă. (1) Dispozițiile prezentului cod constituie procedura de drept comun în materie civilă.

(2) De asemenea, dispozițiile prezentului cod se aplică și în alte materii, în măsura în care legile care le reglementează nu cuprind dispoziții contrare.

Art. 3. Aplicarea prioritară a tratatelor internaționale privitoare la drepturile omului. (1) În materiile reglementate de prezentul cod, dispozițiile privind drepturile și libertățile persoanelor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Constituția, Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și prezentul cod, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care prezentul cod conține dispoziții mai favorabile.

Art. 4. Aplicarea prioritară a dreptului Uniunii Europene. În materiile reglementate de prezentul cod, normele obligatorii ale dreptului Uniunii Europene se aplică în mod prioritar, indiferent de calitatea sau de statutul părților.

Capitolul II

Principiile fundamentale ale procesului civil

• **JURISPRUDENȚĂ.** *Dec. ICCJ (SC II) nr. 1464/2017 (www.scj.ro): „Nerespectarea principiilor ce guvernează dreptul procesual civil produce o vătămare a drepturilor părților și se sancționează cu nulitatea actelor procedurale îndeplinite. Nulitățile decurgând din nesocotirea acestor principii (principiul contradictorialității, principiul dreptului la apărare, principiul disponibilității și principiul oralității dezbaterilor) sunt nulități virtuale și operează fără ca partea care le invocă să fie obligată să facă dovada vătămării”.*

Art. 5. Îndatoriri privind primirea și soluționarea cererilor. (1) Judecătorii au îndatorirea să primească și să soluționeze orice cerere de competență instanțelor judecătorești, potrivit legii.

(2) Niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă.

(3) În cazul în care o pricină nu poate fi soluționată nici în baza legii, nici a uzanțelor, iar în lipsa acestora din urmă, nici în baza dispozițiilor legale privitoare la situații asemănătoare, ea va trebui judecată în baza principiilor generale ale dreptului, având în vedere toate circumstanțele acesteia și ținând seama de cerințele echității.

(4) Este interzis judecătorului să stabilească dispoziții general obligatorii prin hotărârile pe care le pronunță în cauzele ce îi sunt supuse judecării.

• **JURISPRUDENȚĂ.** A se vedea *Dec. ICCJ (SC I) nr. 1426/2016* (sub art. 651 NCPC).

Art. 6. Dreptul la un proces echitabil, în termen optim și previzibil. (1) Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în termen optim și previzibil, de către o instanță independentă, imparțială și stabilită de lege. În acest scop, instanța este datoare să dispună toate măsurile permise de lege și să asigure desfășurarea cu celeritate a judecării.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în faza executării silite.

• **CEDO. Art. 6. Dreptul la un proces echitabil.** 1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală în dreptate împotriva sa. Hotărârea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședințe poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

CtEDO-34647/97 (H. Ruianu c. România): „65. Curtea reamintește că dreptul la justiție garantat de art. 6 protejează în egală măsură și punerea în executare a hotărârilor judecătorești definitive și obligatorii, care, într-un stat care respectă preeminența dreptului, nu pot rămâne fără efect în defavoarea uneia din părți. Prin urmare, executarea unei hotărâri judecătorești nu poate fi împiedicată, anulată sau amânată pe o perioadă lungă de timp (...). 66. Nu este sarcina Curții să stabilească dacă sistemul juridic intern este capabil să garanteze executarea hotărârilor pronunțate de către instanțe. Într-adevăr, este responsabilitatea fiecărui Stat contractant să creeze un arsenal juridic adecvat și suficient pentru a asigura respectarea obligațiilor pozitive care îi revin. Sarcina Curții este numai aceea de a examina dacă, în speță, măsurile luate de autoritățile românești au fost adecvate și suficiente (...). 67. Curtea constată că procedura de executare este în curs din noi. 1994. Așa cum rezultă din dosarul depus la Curte, reclamantul a întreprins demersuri constante prin care a solicitat executarea. În ce privește scrisoarea din 24 feb. 1995, pe care Guvernul o interpretează ca fiind o renunțare la executare, Curtea observă că, prin această scrisoare, reclamantul a renunțat numai la cererea sa de a fi autorizat să demoleze el însuși construcția pe cheltuiala debitorilor. Cu toate acestea, prin aceeași scrisoare, el a cerut în mod expres ca demersurile obișnuite în vederea executării silite să fie continuate de către Judecătoria (...). 68. Curtea nu poate subscrie argumentului Guvernului potrivit căruia reclamantul ar fi trebuit să pună el însuși la dispoziția executorului judecătoresc mijloacele necesare pentru a proceda la executarea propriu-zisă și anume, la demolarea unei clădiri cu două nivele. Curtea constată și că, prin dec. sa din 5 noi. 1993, instanța nu l-a autorizat pe reclamant să demoleze el însuși construcția. În plus, conform dreptului intern, în afara plății taxelor judiciare, reclamantul nu îi revine, în calitate de creditor al executării, nici o altă obligație de a pune la dispoziția autorităților publice vreun mijloc, oricare ar fi acesta. 69. În ceea ce privește obligația ce revine autorităților de a lua măsurile adecvate pentru executarea dec. din 5 noi. 1993, Curtea observă că hotărârea în cauză a fost investită cu formulă executorie la 23 noi. 1994 și că primele încercări de executare au avut loc imediat după această dată și anume, la 28 dec. 1994 și 12 iun. 1995. În ambele cazuri, un executor judecătoresc i-a somat pe debitorii să execute decizia. În urma demersurilor întreprinse de reclamant la 30 apr, 12 iul, 30 aug. și 15 sep. 1996, un executor judecătoresc s-a deplasat la fața locului cu scopul de a proceda la executare, dar fără rezultat, pe motiv că reclamantul nu era prezent. Or, Curtea remarcă faptul că nici o dispoziție din dreptul intern nu stipulează obligativitatea prezenței creditorului la fața locului, la momentul executării unei hotărâri judecătorești. 70. Curtea constată, apoi, că nici o încercare de executare nu s-a înregistrat în anul 1997. Noi somații au fost transmise (...) în datele de 27 feb. și 12 mar. 1998, după ce cea de-a doua hotărâre judecătorească prin care se dispunea demolarea aceluiași imobil, pronunțată la 19 ian. 1995, a fost investită cu formulă executorie. Cele câteva încercări de executare înregistrate în 1998 au rămas fără rezultat, pe motivul lipsei mijloacelor necesare demolării clădirii respective. 71. Curtea observă că, abia la 28 iul. 2000, un executor judecătoresc s-a deplasat la fața locului însoțit de organe de poliție și de lucrători echipați cu utilajele necesare executării propriu-zise. Potrivit Guvernului, executarea nu s-a produs din cauza opoziției manifeste a debitorilor, care au amenințat să se sinucidă dându-și foc, ceea ce (...) a și făcut. După această dată, nu s-a mai înregistrat nici o încercare de executare, în ciuda faptului că reclamantul a continuat demersurile în vederea executării. Guvernul susține că autoritățile au încercat să evite în acest fel o tragedie

similară celei din 28 iul. 2000 și că ele au încercat să convingă părțile să ajungă la un compromis. 72. Având în vedere obligațiile ce revin autorităților, în calitate de depozitare ale forței publice în materie de executare, Curtea arată că autoritățile românești nu au aplicat nici o sancțiune debitorilor pentru nerespectarea unor hotărâri judecătorești definitive. Mai mult, nu a fost oferită nici o explicație satisfăcătoare pentru faptul că prima încercare adecvată de executare s-a înregistrat abia la 28 iul. 2000, adică la 6 ani de la data la care hotărârile din 5 noi. 1993 a fost investită cu forță executivă, și anume, 28 noi. 1994. Reacția întârziată a autorităților este cu atât mai regretabilă cu cât acestea ar fi trebuit să intervină de urgență, în temeiul ordonanței președinției emise la data de 6 aug. 1992, într-un moment când construcția în litigiu abia fusese începută (...). Or, executorul judecătoresc care s-a deplasat la fața locului la 10 aug. 1992 doar a constatat starea de fapt și refuzul debitorilor de a răspunde la cererea sa. 73. Prin faptul că timp de mai mult de 8 ani autoritățile române nu au luat măsurile necesare în scopul executării unei hotărâri judecătorești definitive și executorii, acestea au lăsat prevederile art. 6§1 CEDO fără efect în situația de față. Prin urmare, a avut loc o încălcare a art. 6§1 CEDO" (M. Of. nr. 1139 din 2 decembrie 2004).

CtEDO-57.808/00 (H. Albina c. România). „30. CtEDO reamintește că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6.1 CEDO, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Întrucât CEDO nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (...), acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real «ascultate», adică în mod corect examinate de către instanța sesizată. Altfel spus, art. 6 implică mai ales în sarcina «instanței» obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia relevanța (...). 34. (...) noțiunea de proces echitabil presupune ca o instanță internă care nu a motivat decât pe scurt hotărârile să se fi examinat totuși în mod real problemele esențiale care i-au fost supuse, și nu doar să reia pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (...)" (M. Of. nr. 1049 din 25 noiembrie 2005).

CtEDO-62710/00 (H. Lungoci c. România). „29. Reclamanta pretinde că i s-a încălcat dreptul de acces la justiție din cauza respingerii, de către instanțele interne, a celei de-a doua acțiuni în revendicare a sa, pe motiv că exista autoritate de lucru judecat. (...) 34. Curtea a statuat deja că art. 6§1 garantează tuturor persoanelor dreptul ca o instanță să analizeze orice contestație legată de drepturi și obligații cu caracter civil (...). În cauză se constată că reclamanta s-a putut folosi de căile de atac pe care i le oferea sistemul judiciar intern, și anume de o acțiune de constatare a valabilității unui drept cu caracter civil, urmată de o acțiune în revendicare ce a dus la Hotărârile rămase definitive din 17 dec. 1999. 35. În sine, aceasta nu respecta în mod necesar imperatiile art. 6§1 CEDO: mai trebuie constatat faptul că nivelul de acces asigurat de legislația națională era suficient pentru a-i asigura persoanei «dreptul la o instanță», ținând cont de principiul de preeminență a dreptului într-o societate democratică (...). 36. Desigur, dreptul de acces la justiție nu este absolut; el poate permite restricții admise implicit, întrucât, prin chiar natura sa, este reglementat de către stat. Elaborând o astfel de reglementare, statele se bucură de o anumită marjă de apreciere. Totuși, restricțiile aplicate nu pot limita accesul persoanei într-o asemenea manieră sau până într-acolo încât dreptul să fie atins în însăși substanța sa. În plus, aceste restricții nu sunt conforme cu art. 6§1 CEDO, decât dacă urmăresc un scop legitim și dacă există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat (...). 37. Curtea observa că instanțele naționale au respins cea de-a doua acțiune în revendicare a reclamantei, în temeiul art. 1.201 [vechiul] CC, pe motiv că exista autoritate de lucru judecat cu prima acțiune în revendicare pe care partea interesată o formulase. Ea consideră, împreună cu Guvernul, că excepția autorității de lucru judecat urmărea un scop legitim deoarece ea viza, fără nici o îndoială, să asigure securitatea raporturilor juridice în materie civilă. Dacă acest obiectiv pare legitim în sine, el merită, în speță, o analiză dintre cele mai atente, fără a uita contextul general al cauzei. În cauza de față, rolul Curții nu este nicidecum să controleze art. 1.201 [vechiul] CC ca atare, ci să verifice dacă modalitatea în care aceste instanțe naționale au respins acțiunea în revendicare introdusă de către reclamantă, prin aplicarea dispozițiilor legale în materie de autoritate de lucru judecat, a respectat dreptul acesteia de acces la justiție (...). 38. Prima acțiune în revendicare a fost respinsă de către instanțele naționale pe motiv că reclamanta nu și-a dovedit dreptul de proprietate asupra apartamentelor în cauză (...). Deși în urma acțiunii în constatare ea a obținut o sentință rămasă definitivă prin care se constată dreptul său de proprietate asupra apartamentelor respective, și anume H. din 28 mar. 1997, ea nu și l-a putut demonstra în cadrul celei de-a doua acțiuni în revendicare: aceasta a fost respinsă de către instanțele naționale pe motiv de autoritate de lucru judecat în raport cu Dec. rămasă definitivă din 3 dec. 1994, chiar dacă reclamanta a invocat un nou temei pentru acțiunea sa (...). 39. Deși din art. 1.201 [vechiul] CC rezultă foarte clar că, pentru a reține existența autorității de lucru judecat, este nevoie de o triplă identitate – de părți, de obiect și de cauză – a celor două acțiuni (...), Tribunalul (...) a respins cea de-a doua acțiune în revendicare, fără a da explicații asupra pretenției identității de cauză a celor două acțiuni (...). 40. Curtea mai constată că, atunci când a statuat asupra recursului, CSJ a respins afirmațiile reclamantei referitoare la lipsa de identitate de cauză, pe motiv că nu prezentase nici actul de transfer de proprietate, nici procesul-verbal impus de convenția din 1947 pentru transferul dreptului de proprietate. Or, din Sentința rămasă definitivă din 28 mar. 1997, reiese că reclamanta nu avea cum să prezinte procesul-verbal, în măsura în care instanța constatarea că semnatarii

convenției din 1947 au omis să îl redacteze (...). 41. În plus, Curtea observă că nici o instanță nu a explicat motivele pentru care Sentința rămasă definitivă din 28 mar. 1997 nu a constituit un act care constată dreptul de proprietate, așa cum susținea reclamanta, și nici nu a indicat care act ar fi putut beneficia de o asemenea calificare. În această situație, nu este exagerat să considerăm că Sentința definitivă din 28 mar. 1997, care a dat câștig de cauză reclamantei, este lipsită de orice interes juridic, în măsura în care persoana interesată nu se mai bucură de posibilitatea clară și concretă de a-și dovedi în justiție dreptul pe care aceasta i l-a recunoscut. 42. În această privință, Curtea observă că Curtea de Apel (...) a indicat faptul că reclamanta s-ar fi putut prevala de această sentință printr-o cerere de revizuire a Dec. din 3 dec. 1994. Art. 322 CPC [art. 509 NCPC], așa cum este el interpretat de către instanțele interne (...), prevede, ca o condiție de admisibilitate a cererii, în special existența unei «probe decisive noi» în momentul pronunțării deciziei a cărei revizuire se solicită. Or, Curtea relevă faptul că Sentința din 28 mar. 1997 era ulterioară hotărârii rămase definitivă atacate, și anume Dec. din 3 dec. 1994. Pe cale de consecință, această cale nu oferea reclamantei o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale. 43. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că accesul la justiție, dar numai pentru a i se declara acțiunea inadmisibilă prin efectul legii, nu respectă imperativele art. 6§1 CEDO și că reclamanta a fost astfel lipsită de posibilitatea clară și concretă de a avea acces la o instanță care să statueze asupra contestației sale referitoare la drepturi și obligații cu caracter civil. 44. În concluzie, a avut loc încălcarea art. 6§1 CEDO” (M. Of. nr. 588 din 7 iulie 2006).

CEEDO-78037/01 (H. Caracas c. România): „29. Reclamantii invocă încălcarea dreptului lor de acces la o instanță, având în vedere respingerea celei de a doua acțiuni în revendicare. (...) 31. Curtea reamintește că art. 6§1 CEDO garantează fiecăruia dreptul ca o instanță să ia cunoștință de orice cerere relativă la drepturi și obligații cu caracter civil (...). 32. Cu certitudine, dreptul de acces la instanță nu este absolut. El poate permite limitări admise implicit, deoarece el cere prin însăși natura sa o reglementare de către stat. În elaborarea unei asemenea reglementări, statele se bucură de o anumită marjă de apreciere. Totuși, limitările aduse nu trebuie să restrângă accesul la instanță acordat individului de o asemenea manieră încât dreptul să fie încălcat în însăși substanța sa. În plus, aceste limitări nu se conciliază cu art. 6§1 decât dacă urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul vizat (...). 33. În cauză, Curtea constată că reclamantii au parcurs căile de atac pe care le oferă sistemul juridic intern, anume o primă acțiune în revendicare, urmată de o acțiune în contestarea validității titlului de proprietate al statului care a fost declarat inadmisibil pe motiv că a existat autoritate de lucru judecat a H. din 14 oct. 1996, pronunțată în prima acțiune în revendicare. 34. Curtea apreciază în primul rând că excepția autorității de lucru judecat urmărește un scop legitim, deoarece vizează, fără îndoială, să garanteze securitatea raporturilor juridice în materie civilă. 35. Aceasta nu satisface neapărat, în sine, exigențele impuse de art. 6§1: mai trebuie examinat, în lumina ansamblului circumstanțelor cauzei, dacă modul în care jurisdicțiile naționale au respins a doua acțiune a reclamantilor, aplicând dispozițiile legale privind autoritatea de lucru judecat, a respectat dreptul lor de acces la instanță, având în vedere principiul preeminenței dreptului într-o societate democratică (...). 36. Curtea observă că părțile au puncte de vedere divergente în ceea ce privește aplicarea principiului autorității de lucru judecat: reclamantii susțin că respingerea celei de-a doua acțiuni a fost rezultatul unei erori de drept, în timp ce Guvernul arată că responsabilitatea deservirii acțiunii incumbă reclamantilor, care nu au precizat circumstanțele celei de-a doua acțiuni. 37. Curtea nu consideră necesar să rezolve această controversă. Într-adevăr, după introducerea primei acțiuni în revendicare, la 29 noi. 1993, cererile formulate de reclamantii, atât în fața instanțelor, cât și în fața autorităților administrative, în vederea obținerii recunoașterii calității lor de proprietari ai imobilului în litigiu și a restituirii lui nu au făcut niciodată obiectul unei examinări pe fond. 38. Cu privire la acest aspect, Curtea subliniază faptul că prima acțiune în revendicare a fost declarată inadmisibilă prin H. definitivă din 14 oct. 1996 a CA (...), pe motiv că reclamantii nu au parcurs toate etapele procedurii administrative de restituire a imobilului prevăzute de L. nr. 112/1995. Or, cererea de restituire a imobilului pe cale administrativă a rămas, până în prezent, fără răspuns din partea comisiei municipale de aplicare a L. nr. 112/1995. 39. În plus, Curtea observă că cererea de restituire a imobilului întemeiată pe L. nr. 10/2001 este încă nesoluționată de autoritățile administrative. 40. În lumina celor menționate, Curtea apreciază că simplul fapt că reclamantii au avut acces la o instanță, dar numai pentru a-și vedea respinsă ca inadmisibilă a doua acțiune în revendicare, prin jocul dispozițiilor referitoare la autoritatea de lucru judecat, nu răspunde exigențelor art. 6§1 CEDO. Astfel, Curtea constată că reclamantii au fost lipsiți de orice posibilitate clară și concretă de acces la instanță care să dispună asupra cererii de restituire a imobilului în litigiu. 41. Prin urmare, art. 6§1 CEDO a fost încălcat” (M. Of. nr. 189 din 19 martie 2007).

CEEDO-26105/03 (H. Mitrea c. România): „15. Reclamantul s-a plâns de anularea decizilor definitive din 1 apr. 2002 și 17 iun. 2002, precum și de faptul că procedurile au fost inechitabile, în condițiile în care căile extraordinare de atac au fost admise, deși acestea nu îndeplineau criteriile de admisibilitate. (...) 23. Curtea reiterează că, în conformitate cu jurisprudența sa constantă, dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6§1 trebuie interpretat în lumina preambulului Convenției, care consacră, printre altele, preeminența dreptului ca parte a moștenirii comune a părților contractante. Unul dintre aspectele fundamentale ale

supremației dreptului este principiul securității juridice, care impune, inter alia, ca, atunci când instanțele au pronunțat o soluție definitivă, soluția lor să nu poată fi repusă în discuție (...). 24. Securitatea juridică implică respectul pentru principiul res judicata (...), care constituie principiul caracterului definitiv al hotărârilor judecătorești. Acest principiu subliniază că nicio parte nu poate solicita revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii doar pentru a obține o nouă rejudecare a cauzei. Puterea de revizuire a instanțelor superioare ar trebui utilizată pentru a corecta erorile judiciare, și nu pentru a se ajunge la o nouă examinare a cauzei. Revizuirea nu ar trebui tratată ca un apel deghizat, iar simpla posibilitate de a exista două puncte de vedere asupra unei probleme nu este un temei pentru reexaminare. O îndepărtare de la acest principiu este justificată doar când devine necesară ca urmare a unor circumstanțe având un caracter substanțial și obligatoriu (...). 25. Totuși, cerințele principiului securității juridice nu sunt absolute. Curtea însăși recomandă uneori redeschiderea unor proceduri drept cea mai potrivită măsură reparatorie atunci când procedurile interne nu au corespuns cerințelor art. 6 (...). În orice caz, puterea de a iniția și de a derula o procedură de revizuire ar trebui exercitată de către autorități în așa fel încât să asigure, în cel mai înalt grad posibil, un echilibru între interesele aflate în joc (...). 26. În cele din urmă, Curtea observă că, în cazul procedurilor de revizuire rusești, Comitetul Miniștrilor și-a exprimat îngrijorarea față de faptul că aceeași instanță a acționat succesiv ca instanță de casare și apoi ca instanță într-o cale extraordinară de atac în aceeași cauză și a subliniat că instanța ar trebui să fie capabilă să corecteze toate erorile din hotărârile instanțelor inferioare într-un singur set de proceduri, astfel încât recurgerea ulterioară la calea extraordinară de atac să fie într-adevăr excepțională, în cazul în care s-ar mai impune (...). 27. Revenind la faptele cauzei prezente, Curtea observă că decizia definitivă și irevocabilă din 17 iun. 2002 a fost favorabilă reclamantului și a considerat că argumentele invocate de debitor și acceptate de prima instanță pentru a justifica neîndeplinirea obligației erau irelevante. Totuși, aceeași instanță a admis contestația în anulare cu motivarea că ultima instanță nu analizase acele mijloace de probă. 28. În lumina întregului material avut la dispoziție și în măsura în care Curtea este competentă să examineze procedurile interne, ea consideră că acestea nu au dezvăluit nicio aparență de arbitrar cu privire la modul în care instanțele au examinat cauza, astfel încât să se justifice redeschiderea procedurii (...). În ciuda argumentelor Guvernului în sens contrar, Curtea consideră că acest caz este unul tipic în care există puncte de vedere diferite ale instanțelor cu privire la admisibilitatea și la relevanța mijloacelor de probă prezentate, ceea ce, în actuala cauză, nu justifică desființarea unei hotărâri definitive și obligatorii. 29. Mai mult, având în vedere circumstanțele cauzei, Curtea nu consideră că prezintă o relevanță deosebită faptul că cererea de contestație în anulare a fost introdusă chiar de către una dintre părți, de vreme ce, în opinia sa, instanța internă a utilizat oportunitatea creată prin această cerere pentru a reexamina mijloacele de probă și pentru a desființa hotărâri definitive și obligatorii (...). Pentru aceeași motive, Curtea nu va mai analiza argumentul reclamantului potrivit căruia societatea nu avea locus standi pentru a introduce contestația în anulare. 30. Considerațiile anterioare sunt suficiente pentru a-i permite Curții să concluzioneze că, prin posibilitatea desființării deciziei definitive din data de 17 iun. 2002 (astfel cum a fost modificată la data de 12 sep. 2002), autoritățile nu au respectat un echilibru între interesele aflate în joc și, astfel, dreptul reclamantului la un proces echitabil a fost încălcat. În consecință, a existat o încălcare a art. 6§1 CEDO” (M. Of. nr. 855 din 21 decembrie 2010).

CEEDO-26036/02 (H. Cenoiu ș.a. c. România): „14. Reclamantii susțin că durata procedurii civile în despăgubiri a încălcat principiul «termenului rezonabil» (...). 21. Perioada ce trebuie luată în considerare (...) a durat aproximativ 7 ani și 2 luni pentru 3 grade de jurisdicție. Or, Curtea a examinat în numeroase rânduri cauze ce ridicau probleme similare celor din cauza de față și a constatat o încălcare a «termenului rezonabil», ținând cont de criteriile desprinse din jurisprudența sa bine stabilită în materie (...). 22. În speță, Curții îi este suficient să constate că, în urma încălcării jurisprudenței Curții Constituționale, cauza nu a fost analizată pe fond timp de aproximativ 2 ani (...) și că a fost trimisă spre rejudecare de 2 ori în fața instanței de apel, din cauza erorii (...) și a omisiunii Curții de Apel de a efectua o expertiză și de a analiza sau de a-și motiva răspunsul la argumentele reclamantului. Mai mult, trimiterea cauzei spre rejudecare putea continua la infinit, având în vedere că nu exista nicio prevedere legală care să o limiteze (...). În plus, în opinia Curții, trebuie ținut cont și de obiectul litigiului, care urmarea obținerea unor despăgubiri din cauza detenției ilegale (...). În acest context, Curtea reiterează faptul că, chiar și în sistemele juridice care consfințesc principiul disponibilității, atitudinea părților nu îi scutește pe judecători să asigure celeritatea prevăzută de art. 6§1 (...). La fel și atunci când colaborarea unui expert se dovedește necesară în cursul procedurii (...). Prin urmare, admitând că speța prezenta o anumită complexitate, din cauza expertizelor ce trebuiau efectuate, precum și faptul că reclamantul a utilizat mai multe căi de atac, Curtea apreciază că atitudinea părților nu poate explica durata totală a procedurii. Mai precis, părții interesate nu i se poate reproșa că a folosit diferite căi de atac interne pentru a-și apăra drepturile, instanțele admitând de altfel mai multe dintre cererile sale de strămutare sau de recurs (...). 23. Curtea apreciază, așadar, că nici complexitatea cauzei și nici comportamentul reclamantului nu explică durata procedurii, privită în ansamblul său. 24. După ce a analizat toate elementele ce i-au fost supuse atenției, ținând cont de jurisprudența sa în materie, Curtea apreciază că, în speță, durata procedurii litigioase nu corespunde cerinței «termenului rezonabil». Prin urmare, a avut loc încălcarea art. 6§1 CEDO în ceea ce îl privește pe primul reclamant” (M. Of. nr. 120 din 17 februarie 2011).